

ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

- TRÍ TUỆ, BẢN LĨNH, SÁNG TẠO, QUYẾT TÂM^(*)

GS, TS. NGUYỄN XUÂN THẮNG^(**)

LTS: Ngày 16/01/2020, Ban Tuyên giáo Trung ương, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Hội đồng Lý luận Trung ương đã phối hợp tổ chức Hội thảo khoa học cấp quốc gia: “Đảng Cộng sản Việt Nam - Trí tuệ, bản lĩnh, đổi mới vì độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội” nhân Kỷ niệm 90 năm ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (03/02/1930 - 03/02/2020), Tạp chí Khoa học chính trị xin trân trọng giới thiệu bài phát biểu của đồng chí Nguyễn Xuân Thắng - Bí thư Trung ương Đảng, Giám đốc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Chủ tịch Hội đồng Lý luận Trung ương tại hội thảo.

Thưa các đồng chí!

Mùa Xuân Canh Tý 2020, mùa Xuân khởi đầu thập kỷ thứ ba của thế kỷ XXI, cũng là thời điểm Đảng Cộng sản Việt Nam trải qua chặng đường 90 năm xây dựng, trưởng thành và phát triển. Được Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập và rèn luyện, với đường lối cách mạng đúng đắn, khoa học và sáng tạo, với đội ngũ đảng viên kiên trung, hết lòng phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân, Đảng Cộng sản Việt Nam đã lãnh đạo nhân dân ta tạo nên những kỳ tích vẻ vang làm rạng danh non sông, đất nước.

Thứ nhất, Đảng thể hiện trí tuệ, bản lĩnh và sức sáng tạo lớn lao trên các chặng đường lịch sử 90 năm qua của cách mạng Việt Nam.

Từ cuối thế kỷ XIX, Việt Nam bị thực dân Pháp xâm lược. Không cam chịu kiếp làm nô lệ, nhân dân Việt Nam tập hợp dưới những ngọn cờ yêu nước đã anh dũng đứng lên đấu tranh chống lại ách ngoại xâm, song đều không thành công bởi thiếu một đường lối cách mạng đúng đắn. Từ việc nghiên cứu, tiếp thu và phát triển lý luận cách mạng thế giới, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc đã vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào thực tiễn cách mạng Việt Nam, đưa phong trào yêu nước Việt Nam đi theo con đường cách mạng vô sản, chuẩn bị toàn diện về chính trị, tư tưởng và tổ chức để thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam vào mùa Xuân năm 1930.

Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời là một tất yếu lịch sử, chấm dứt thời kỳ bế tắc về đường lối, khủng hoảng về lực lượng lãnh đạo, tạo nên một

^(*) Tiêu đề do Ban Biên tập Tạp chí Khoa học chính trị đặt
^(**) Bí thư Trung ương Đảng, Giám đốc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Chủ tịch Hội đồng Lý luận Trung ương

bước ngoặt to lớn của cách mạng Việt Nam, vượt qua những chặng đường đấu tranh oanh liệt thể hiện trí tuệ, bản lĩnh và sức sáng tạo của Đảng, tạo nên những kỳ tích của dân tộc Việt Nam.

Chỉ mới thành lập được 15 năm, Đảng đã lãnh đạo nhân dân ta làm nên thắng lợi của Cách mạng Tháng Tám năm 1945, thành lập nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa - Nhà nước dân chủ nhân dân đầu tiên ở Đông Nam Á, mở ra kỷ nguyên mới của dân tộc Việt Nam - kỷ nguyên độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội.

Với đường lối kháng chiến toàn dân, toàn diện, lâu dài, dựa vào sức mình là chính, phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc kết hợp với sức mạnh thời đại và đoàn kết quốc tế, Đảng đã lãnh đạo nhân dân ta giành thắng lợi vẻ vang trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược, làm nên một Điện Biên Phủ “lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu”. Đảng đã phát huy cao độ trí tuệ và bản lĩnh chính trị, đề ra đường lối kháng chiến chống Mỹ cứu nước đúng đắn, kết hợp mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; tiến hành đồng thời cách mạng xã hội chủ nghĩa ở miền Bắc và cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân ở miền Nam. Đường lối sáng tạo đó đã khơi dậy sức mạnh của quân, dân cả nước, tranh thủ sự ủng hộ to lớn của bạn bè quốc tế, đánh bại các kế hoạch xâm lược, leo thang chiến tranh của kẻ thù, giành thắng lợi trọn vẹn trong mùa Xuân năm 1975, giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước.

Kiên định với mục tiêu đã chọn, vững vàng trước những biến động của thời cuộc, nhất là khi mô hình chủ nghĩa xã hội Xô viết ở Liên Xô và Đông Âu sụp đổ, Đảng ta đã khởi xướng công cuộc đổi mới, chuyển từ cơ chế kế hoạch hóa tập trung sang cơ chế thị trường, đưa đất nước từng bước thoát ra khỏi khủng hoảng kinh tế - xã hội, đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế. Thành tựu to lớn có ý nghĩa lịch sử của gần 35 năm đổi mới chứng tỏ nhận thức, lý luận về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam đã được thực tiễn kiểm nghiệm là đúng đắn; quá trình đổi mới là sản phẩm sáng tạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, của nhân dân Việt Nam. Sự lãnh đạo của Đảng là

nhân tố quyết định nhất đối với những thành tựu của đất nước ta, nhân dân ta trên mỗi chặng đường cách mạng.

Thứ hai, Đảng thường xuyên tự đổi mới, tự chỉnh đốn, lãnh đạo công tác xây dựng hệ thống chính trị toàn diện, vững mạnh, ngang tầm nhiệm vụ.

Tự đổi mới, tự chỉnh đốn luôn là một yêu cầu tất yếu khách quan và thường xuyên đối với một đảng cầm quyền. Chủ tịch Hồ Chí Minh từng chỉ rõ: “Một dân tộc, một đảng và mỗi con người, ngày hôm qua là vĩ đại, có sức hấp dẫn lớn, không nhất định hôm nay và ngày mai vẫn được mọi người yêu mến và ca ngợi, nếu lòng dạ không trong sáng nữa, nếu sa vào chủ nghĩa cá nhân”⁽¹⁾.

Từ khi ra đời đến nay, công tác xây dựng Đảng luôn đồng hành với quá trình Đảng lãnh đạo cách mạng. Nhờ đó, ngay cả khi gặp hoàn cảnh khó khăn, ngặt nghèo, Đảng vẫn vững vàng và phát triển; đội ngũ cán bộ, đảng viên vẫn thường xuyên rèn luyện và trau dồi bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức cách mạng, bền gan chiến đấu, tự lực vươn lên để đưa cách mạng đến thắng lợi.

Từ khi tiến hành công cuộc đổi mới, công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng luôn được đẩy mạnh, là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu, thường xuyên, bảo đảm cho Đảng đủ năng lực và sức chiến đấu để gánh vác những nhiệm vụ hết sức mới mẻ và nặng nề. Qua các nhiệm kỳ Đại hội Đảng, nhất là kể từ đầu nhiệm kỳ Đại hội lần thứ XII, Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Bộ Chính trị, Ban Bí thư đã ban hành nhiều nghị quyết về xây dựng, chỉnh đốn Đảng toàn diện cả về tư tưởng, chính trị, đạo đức, tổ chức, bộ máy và công tác cán bộ. Nhờ đó, công tác xây dựng Đảng thời gian qua đã có nhiều chuyển biến mạnh mẽ, được thực hiện quyết liệt; từng bước ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận cán bộ, đảng viên; khắc phục bước đầu một số khuyết điểm, hạn chế trong công tác cán bộ, trong việc thực hiện các nguyên tắc của Đảng; góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng.

Thực hiện chủ trương, đường lối lãnh đạo của Đảng, hệ thống chính trị ngày càng được củng cố. Các quan điểm mới về xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa được bổ sung và hoàn thiện qua Cương lĩnh của Đảng, được thể chế hóa một bước quan trọng trong Hiến pháp năm 2013 và hệ thống pháp luật của Nhà nước. Tổ chức và cơ chế hoạt động của Quốc hội, Chính phủ, hệ thống các cơ quan tư pháp, chính quyền địa phương có những đổi mới và từng bước được hoàn thiện. Hệ thống pháp luật được đổi mới, sửa đổi, bổ sung ngày càng đầy đủ và phù hợp hơn; từng bước tiếp cận với các chuẩn mực pháp lý quốc tế và đi vào cuộc sống. Vị trí, vai trò, chức năng, nhiệm vụ của các tổ chức trong hệ thống chính trị được xác định ngày càng rõ hơn và từng bước được thể chế hóa thành các quy định của pháp luật, thích ứng với quá trình xây dựng nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa và nền dân chủ xã hội chủ nghĩa. Phương thức lãnh đạo của Đảng đối với các thiết chế trong hệ thống chính trị ngày càng hoàn thiện, phù hợp với bối cảnh phát triển mới của đất nước.

Thứ ba, Đảng lãnh đạo sự nghiệp phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội và con người Việt Nam đạt được những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử.

Trong quá trình lãnh đạo công cuộc đổi mới, Đảng ta nhận thức ngày càng đầy đủ, sát thực tế hơn về mục tiêu, bản chất, đặc trưng của việc phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa; thực hiện công nghiệp hóa, hiện đại hóa; đổi mới mô hình tăng trưởng, cơ cấu lại nền kinh tế; chủ động và tích cực hội nhập quốc tế...

Sau gần 35 năm thực hiện công cuộc đổi mới, quy mô, tiềm lực, sức cạnh tranh của nền kinh tế được nâng lên. Năm 2019 vừa qua, trước nhiều biến động, rủi ro của kinh tế khu vực và thế giới, Việt Nam vẫn giữ được ổn định kinh tế vĩ mô; tăng trưởng GDP đạt trên 7%, cao hơn kế hoạch đề ra; quy mô nền kinh tế đạt trên 262 tỷ USD; thu nhập bình quân đầu người đạt gần 2.800 USD; lạm phát được kiểm soát ở mức dưới 3%; kim ngạch xuất nhập khẩu vượt ngưỡng 500 tỷ USD, xuất siêu hơn 10 tỷ USD⁽²⁾. Việt Nam lần

đầu tiên vươn lên trong nửa trên của bảng xếp hạng năng lực cạnh tranh toàn cầu của Diễn đàn kinh tế thế giới (WEF), đứng vị trí 67/141 nền kinh tế⁽³⁾; được tạp chí US News & World Report xếp thứ 8 trong số các nền kinh tế tốt nhất thế giới để đầu tư⁽⁴⁾. Hãng tin Bloomberg dẫn số liệu từ Quỹ Tiền tệ quốc tế (IMF) đánh giá Việt Nam nằm trong nhóm 20 nền kinh tế đóng góp nhiều nhất vào tăng trưởng kinh tế toàn cầu năm 2019⁽⁵⁾.

Trong quá trình chuyển đổi sang cơ chế thị trường, Đảng ta luôn nhất quán chủ trương tăng trưởng kinh tế gắn với bảo đảm tiến bộ, công bằng xã hội. Nhờ đó, chính sách xã hội được thực hiện ngày càng tốt hơn, trước hết là chính sách xóa đói giảm nghèo. Việt Nam được đánh giá là một trong những quốc gia thành công nhất về việc xóa đói, giảm nghèo trong số các quốc gia đang phát triển. Sự nghiệp chăm sóc sức khỏe nhân dân, thực hiện chính sách an sinh xã hội, phổ cập giáo dục có những tiến bộ rõ rệt, thể hiện rõ bản chất tốt đẹp của chủ nghĩa xã hội.

Với mục tiêu xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc và phát triển toàn diện con người Việt Nam, Đảng ta đã cho thấy một tầm nhìn chiến lược hết sức đúng đắn trong phát triển văn hóa, con người Việt Nam từng bước đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp đổi mới và hội nhập quốc tế. Cũng từ rất sớm, Đảng ta đã xác định “phát triển khoa học và công nghệ cùng với giáo dục và đào tạo là quốc sách hàng đầu”, từ đó có chủ trương ưu tiên đầu tư cho khoa học và công nghệ; từng bước tháo gỡ, hoàn thiện hệ thống pháp luật, chính sách về khoa học và công nghệ; thực hiện thu hút, trọng dụng, đãi ngộ nhân tài; phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng có hiệu quả nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội.

Thứ tư, Đảng lãnh đạo công tác quốc phòng, an ninh, đối ngoại, thực hiện thắng lợi nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Từ khi tiến hành công cuộc đổi mới, Đảng đã nhận thức ngày càng đầy đủ, sâu sắc hơn hai nhiệm vụ chiến lược: xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa; nhận thức

rõ hơn, đầy đủ hơn về vai trò lãnh đạo của Đảng đối với lực lượng quân đội nhân dân, công an nhân dân. Với việc phân tích, dự báo đúng, sát hợp với tình hình thế giới và đất nước, Đảng ta đã đề ra quan điểm và phương châm chỉ đạo nâng cao sức mạnh tổng hợp để bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa, từ khi chưa có nguy cơ trên cơ sở xây dựng thế trận lòng dân vững chắc; xây dựng nền quốc phòng toàn dân gắn chặt với xây dựng nền an ninh nhân dân; linh hoạt trong xử lý các tình huống rủi ro, bất ngờ. Chúng ta đã bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, lợi ích quốc gia - dân tộc; bảo vệ Đảng, Nhà nước, bảo vệ nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa, giữ vững ổn định chính trị và trật tự an toàn xã hội.

Đảng ta đã phát triển và ngày càng nâng tầm đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, đa phương hóa, đa dạng hóa; chủ động và tích cực hội nhập quốc tế toàn diện, sâu rộng; là đối tác tin cậy, là thành viên có trách nhiệm của cộng đồng quốc tế; giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, tạo môi trường thuận lợi cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Đến nay, Việt Nam đã có quan hệ ngoại giao với 189 nước trên thế giới, trong đó xác lập nhiều quan hệ đối tác chiến lược, đối tác toàn diện; là thành viên chính thức của nhiều tổ chức quốc tế và khu vực; tham gia nhiều hiệp định thương mại tự do, nhất là các hiệp định thương mại tự do thế hệ mới. Việt Nam đã từng bước thiết lập và giữ được quan hệ ổn định, tích cực với các đối tác, từng bước xử lý ổn thỏa các vấn đề tồn tại, phát sinh; đưa quan hệ với các nước láng giềng, khu vực, các đối tác chiến lược, đối tác toàn diện và bạn bè truyền thống ngày càng đi vào chiều sâu. Đặc biệt, Việt Nam ngày càng thể hiện uy tín và vị thế cao trên trường quốc tế thông qua vai trò then chốt trong những tổ chức khu vực và quốc tế, tổ chức thành công các sự kiện quan trọng, thực hiện tốt nghĩa vụ giữ gìn hòa bình quốc tế...

Thứ năm, Đảng lãnh đạo đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới, thực hiện tầm nhìn và định hướng phát triển đất nước trong bối cảnh mới.

Trải qua chặng đường gần 35 năm, sự nghiệp

đổi mới do Đảng lãnh đạo đã đạt được những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử; đất nước ta chưa bao giờ có được cơ đồ như hôm nay. Tuy nhiên, chúng ta không thể tự mãn, chủ quan mà “ngủ quên trên vòng nguyệt quế”. Công cuộc đổi mới vẫn đang phải đối diện với nhiều khó khăn, thách thức, nguy cơ tụt hậu vẫn còn, đòi hỏi Đảng phải vững vàng bản lĩnh, tiếp tục nâng cao tầm trí tuệ để lãnh đạo giải quyết những khó khăn mới đặt ra, tiếp tục đưa đất nước phát triển.

Trong mọi hoàn cảnh, phải vững vàng trên nền tảng tư tưởng của Đảng; kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; kiên định đường lối đổi mới; tiếp tục đổi mới, phát triển lý luận của Đảng lên một tầm cao mới; đấu tranh phản bác các luận điệu sai trái, xuyên tạc, thù địch chống phá Đảng, Nhà nước và nhân dân. Đội ngũ cán bộ của Đảng cần tiếp tục trau dồi đạo đức cách mạng, trí tuệ, bản lĩnh, có đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ để lãnh đạo sự nghiệp đổi mới trong những chặng đường tiếp theo. Đảng cần phát huy mạnh mẽ giá trị văn hóa, ý chí, sức mạnh con người Việt Nam; khơi dậy khát vọng phát triển của toàn dân tộc để thực hiện tầm nhìn đưa Việt Nam trở thành một nước phát triển theo định hướng xã hội chủ nghĩa vào giữa thế kỷ XXI. Điều đó cũng là tiếp tục khẳng định trí tuệ, bản lĩnh, khát vọng, quyết tâm và sức sáng tạo của Đảng Cộng sản Việt Nam để làm nên những kỳ tích phát triển mới, thực hiện nguyện ước của Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại: đưa dân tộc Việt Nam bước tới đài vinh quang để sánh vai với các cường quốc năm châu. □

Xin trân trọng cảm ơn!

⁽¹⁾ Hồ Chí Minh *Toàn tập*, t.15, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tr.672

⁽²⁾ Phát biểu khai mạc của Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc tại Hội nghị Chính phủ với các địa phương, ngày 30/12/2019, Hà Nội

⁽³⁾ World Economic Forum, 2019, Global Competitiveness Report 2019: How to end a lost decade of productivity growth, WEF, Geneva Switzerland

⁽⁴⁾ <https://www.usnews.com/news/best-countries/best-invest-in>

⁽⁵⁾ <https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-10-19/which-20-countries-will-dominate-global-growth-in-2024>